

Костюшко О. П. - здобувач кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ

ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Найбільшою перепорою для подальшого розвитку сучасної демократії політики, експерти та громадські діячі слушно вважають корупцію.

Відповідно до чинного законодавства, корупція - це використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття

такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [1].

На думку колишнього держсекретаря США Хілларі Клінтон, корупція - це політична воля. Якщо влада корумпована від початку до кінця, вона робить вигляд, що в країні все нормально. Якщо чиновники переконуються, що є політична воля і санкції, що покарання неминуче, то перестануть займатися корупцією. Нині це протиправне явище набуває тотального характеру з огляду на безкарність. Корупція на ринках, що розвиваються, підриває довіру громадян та інвесторів. Водночас відповідальне управління сприяє сталому економічному розвитку та політичній стабільності [2; 3].

Революція гідності започаткувала незворотні зміни в нашій державі. Ми докладаємо зусиль, щоб Україна стала заможною і сильною. Однією з причин, що призвели до трагічних революційних подій, став всепоглинаючий рівень корупції в українській владі. Вийшовши на Майдан, ми сказали категоричне «ні» застарілій корумпованій системі та обрали майбутнє європейського зразка, де кожен - чи то звичайний громадянин, чи посадовець найвищої ланки - неухильно дотримується закону.

На старті антикорупційна реформа в Україні мала багато прихильників, які неодноразово публічно висловлювали свою підтримку. Сьогодні ж ситуація інша. Дедалі менш охоче вносять зміни до законодавства, кожна, навіть невелика поправка, викликає дискусії та спротив. Звісно, досить ризиковано, а тому так тяжко, надіпати повноваженнями органи, у діяльність яких не мають права втручатися представники влади. Хоча такий стан справ уповільнює зміни, яких прагне український народ, але зрештою, під тиском громадськості та міжнародних партнерів, боротьба з корупцією триває. Розплутуючи складні корупційні схеми, ми доводимо, що будь-чие намагання збагатитися коштом платників податків, обернеться невідворотним покаранням. Цього вимагали і за це боролись герої, пам'ять яких ми вшановуємо цими днями [4].

За даними Антикорупційного порталу, до умов успішної протидії корупції належать: антикорупційне законодавство та ефективне його застосування державними органами; політична воля керівництва держави; підтримка антикорупційних заходів держави громадянським суспільством. Кожна із цих складових відіграє свою особливу роль. Нехтування правовими межами в антикорупційній діяльності - це шлях до службових зловживань, свавілля, за яких протидія корупції здійснюватиметься тими самими корупційними засобами [2].

Україна вже зробила певні кроки в напрямі боротьби з корупцією. Зокрема, під час виконання дорожньої карти євроінтеграції було прийнято низку законодавчих актів, що безпосередньо спрямовані на протидію корупційним проявам. До них належать закони України «Про

Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 року, «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» від 14 жовтня 2014 року, «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року та інші.

Основоположними засадами Антикорупційної стратегії є:

- верховенство права, законність, пріоритет прав людини та громадянина;
- спрямованість антикорупційної політики та координація діяльності органів влади з її реалізації;
- системний аналіз корупційних ризиків;
- проведення антикорупційної експертизи нормативно-правових актів та їх проєктів;
- поєднання зусиль і забезпечення ефективної взаємодії на центральному та регіональному рівнях між органам виконавчої влади, їх територіальними підрозділами, іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, об'єднаннями громадян з питань реалізації державної антикорупційної політики;
- упровадження в національне законодавство передового досвіду інших країн світу, а також пропозицій міжнародних організацій з питань антикорупційної політики;
- взаємодія інститутів громадянського суспільства з органами влади у сфері формування та реалізації державної антикорупційної політики;
- відкритість і поінформованість громадськості про здійснення заходів щодо запобігання та протидії корупції.

Також для подолання цього негативного явища було створено Національне антикорупційне бюро України. Наша країна за всі свої роки незалежності не мала жодного державного органу з такими повноваженнями та напрямом діяльності [2]. Такий досвід є новим для нашої країни. Подібні структури існують у США, Польщі, Франції, Сінгапурі, Ізраїлі, Індії.

Відповідно до Закону [5], Національне антикорупційне бюро України є державним правоохоронним органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, підслідних йому, а також запобігання вчиненню нових. Завданням Національного бюро є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці [5].

Одним із напрямів діяльності цього органу буде допомога нашому Уряду у створенні антикорупційного законодавства. Його гармонізація із антикорупційним законодавством Європейського Союзу триватиме деякий час, але результат того вартий.

Отже, враховуючи вищевикладене, діяльність Національного антикорупційного бюро України можна вважати одним із ключових етапів у захисті нашої країни від корупції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про запобігання корупції [Електронний ресурс] : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>. - Назва з екрана.
2. Інтернет проект «Антикорупційний портал» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.acrc.org.ua/>. - Назва з екрана.
3. The Georgetown Journal Of International Law 2010 Symposium: Combating Global Corruption (FCPA Enforcement) March 22, 2010 Washington, DC [Electronic resource]. - Mode of access: <http://www.acrc.org.ua/assets/files/biblioteka/David>. - Title from screen.
4. Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://nabu.gov.ua/novyny/gidni-zhyty-bez-korupciyi>. - Назва з екрана.
5. Про Національне антикорупційне бюро України [Електронний ресурс] : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>. - Назва з екрана.